

Abstrakt

Název: Možnosti využití systémů alternativní a augmentativní komunikace v hodinách tělesné výchovy u žáků s pervazivní poruchou.

Cíle: Cílem práce je zkoumání možností využití piktogramů, jakožto metod alternativní a augmentativní komunikace (AAK), pro podporu komunikace žáků s poruchou autistického spektra (PAS) v hodinách tělesné výchovy (TV).

Metodologie: Práce je založena na teoreticko-empirických metodách. V první fázi výzkumu byla vytvořena metodika SOP (slovo, obrázek, pohyb), využitelná pro testování i vedení TV u jedinců s poruchou komunikace. Ve druhé fázi byla metoda testována u souboru pěti studentů s PAS (věk 18-20 let, 2 ženy, 3 muži) studujících na střední škole speciální. Kvalitativní šetření zahrnovalo tyto metody sběru dat: třífázový test porozumění tělovýchovnému názvosloví, diagnostika nezávislými pedagogickými pracovníky v hodinách a participativní hodnocení výzkumníkem. Intervence spočívala v realizaci uceleného 4měsíčního programu rozvoje komunikačních schopností metodou SOP v hodinách TV s podporou v dalších hodinách. Ve třetí fázi výzkumu probíhalo dotazování učitelů na jejich zkušenosti, názory a potřeby v oblasti využívání metod AAK.

Výsledky: V rámci práce byla vytvořena metodika SOP (slovo, obrázek, pohyb), kterou lze využívat pro testování i přímou práci v hodinách. Její využití u skupiny studentů prokázalo mírné zlepšení komunikačních schopností. Dotazování učitelů prokázalo malé používání metod AAK v TV a zájem o větší rozvoj v této oblasti. Výsledky poukázaly na potřebnost dalšího zkoumání v této oblasti.

Klíčová slova: Speciální školství, komunikace, PAS – porucha autistického spektra.